

ĐIỀN THÁI HÒA

Trong phạm vi hoàng cung triều Nguyễn, Điện Thái Hòa là công trình kiến trúc quan trọng nhất xét về nhiều mặt: chức năng, vị trí, ý nghĩa lịch sử, giá trị văn hóa nghệ thuật. Điện Thái Hòa là địa điểm sinh hoạt quan trọng nhất của triều đình nhà Nguyễn. Đây là nơi diễn ra các lễ đại triều hàng tháng (vào ngày 1 và 15 âm lịch) hoặc các đại lễ khác như lễ Đăng Quang (vua lên ngôi), lễ Vạn Thọ (sinh nhật vua), lễ Hưng Quốc Khánh Niệm... với sự tham gia của vua, hoàng thân, quốc thích và các vị đại thần.

Về lịch sử xây dựng ngôi điện này, có thể chia làm ba thời kỳ chính, trong mỗi thời kỳ đều có một số thay đổi, cải tiến về kiến trúc trang trí,...

Thời Gia Long Điện Thái Hòa được khởi công xây dựng vào 21/2/1805 và hoàn thành vào tháng 10/1805. Thời Minh Mạng, vào tháng Giêng năm Quý Tỵ, tức tháng 3/1833, khi tái quy hoạch và hoàn chỉnh hóa hệ thống kiến trúc cung đình Đại Nội, vua Minh Mạng đã cho dời điện Thái Hòa hơi dế về phía Nam, đồ sộ và rộng lớn. Thời Khải Định, năm 1923, vua Khải Định cho đại tu điện Thái Hòa để chuẩn bị cho lễ Tứ tuần đại khánh tiết. Trong đợt tu sửa lớn này, có một số bộ phận kiến trúc ngôi điện này được thay đổi và làm mới.

Trên mái điện, người ta đắp nổi 9 con rồng với một nghệ thuật cực kỳ tinh xảo. Cuối gian giữa của chính điện là ngai vàng được chạm khắc công phu, phía trên là bửu tán được trang trí cực kỳ lộng lẫy. Tám mươi cây cột gỗ lim khá lớn đều vẽ hình rồng vờn mây, màu vàng son rực rỡ.

Qua kiến trúc và trang trí của Điện Thái Hòa, chúng ta thấy người xưa đã gửi gắm vào đó khá nhiều ý tứ sâu xa đượm màu sắc đạo lý truyền thống phương Đông. Bên cạnh ngôn ngữ kiến trúc mang tính triết học, tòa cung điện này còn ghi lại nhiều ngôn ngữ văn học với 297 ô hộc khắc chạm và đúc nổi thơ chữ Hán, nói lên một trong những nét đặc sắc của văn hóa Phú Xuân đầu thế kỷ XIX.

Ngai vàng

Phía trước Điện Thái Hoà là sân Đại Triều, hồ Thái Dịch và cầu Trung Đạo. Sân Đại triều chia làm 3 tầng, là nơi dành cho các quan từ nhất phẩm đến cửu phẩm sắp hàng làm lễ. Thứ tự các quan được đánh dấu bởi hai hàng phẩm sơn (bia đá nhỏ) dựng ở hai bên sân.

Điện Thái Hòa là một trong những tòa cung điện tiêu biểu được xây dựng khá sớm ở Huế (1805), mang phong cách độc đáo của địa phương, cũng là cung điện rộng lớn, uy nghi, tráng lệ nhất trong hệ thống kiến trúc cung đình còn lại ở Huế.